

SAWICKI TEODOR JERZY

pseud. "Jerzy", "Przedpełk", "Otto"

Syn Włodzimierza i Zofii z Witkowskich urodził się 19 grudnia 1919r. w Żugańsku, w rodzinie inteligenckiej. Ojciec, dowódca kompanii sztabowej 1-j Litewsko-Białoruskiej Dywizji gen. L. Żeligowskiego, później pracownik II Oddziału DOWAR. Wilno, nie wrócił z wojny 1939r, najprawdopodobniej zamordowany w Katyniu.

W latach szkolnych S, od 1934r jest członkiem "Czarnej Trzynastki", wileńskiej drużyny narcerskiej, w której piastuje funkcję zastępowego "Zuborów".

Po ukończeniu w 1938r Państwowej Średniej Szkoły Ogrodnictwa w Wilnie zostaje skierowany na Dywizyjny kurs Podchorążych Rezerwy Piechoty przy 5 p.p. Leg. w Wilnie, po którego ukończeniu, w stopniu plut.-podch. ~~rozpoczyna~~ rozpoczyna w czerwcu 1939r służbę w macierzystym 6p.p. Leg., w kompanii przeciwpancernej.

Pierze czynny udział w kampanii wrześniowej 1939 w swoim pułku, wchodzącym w skład 1 Dywizji Piechoty Legionów /Grupa Operacyjna "wyszków" najpierw jako zastępca a następnie - po bitwie pod kałuszynem - jako dowódca 2 plutonu p. panc. w II batalionie, z którym przechodzi cały szlak bojowy, aż do rozbrojenia przez wojska sowieckie 1 października w Domostawie-Momotach. W okolicy Włodzimierza Wołyńskiego ucieka z konwoju jenieckiego i przedziera się do Wilna.

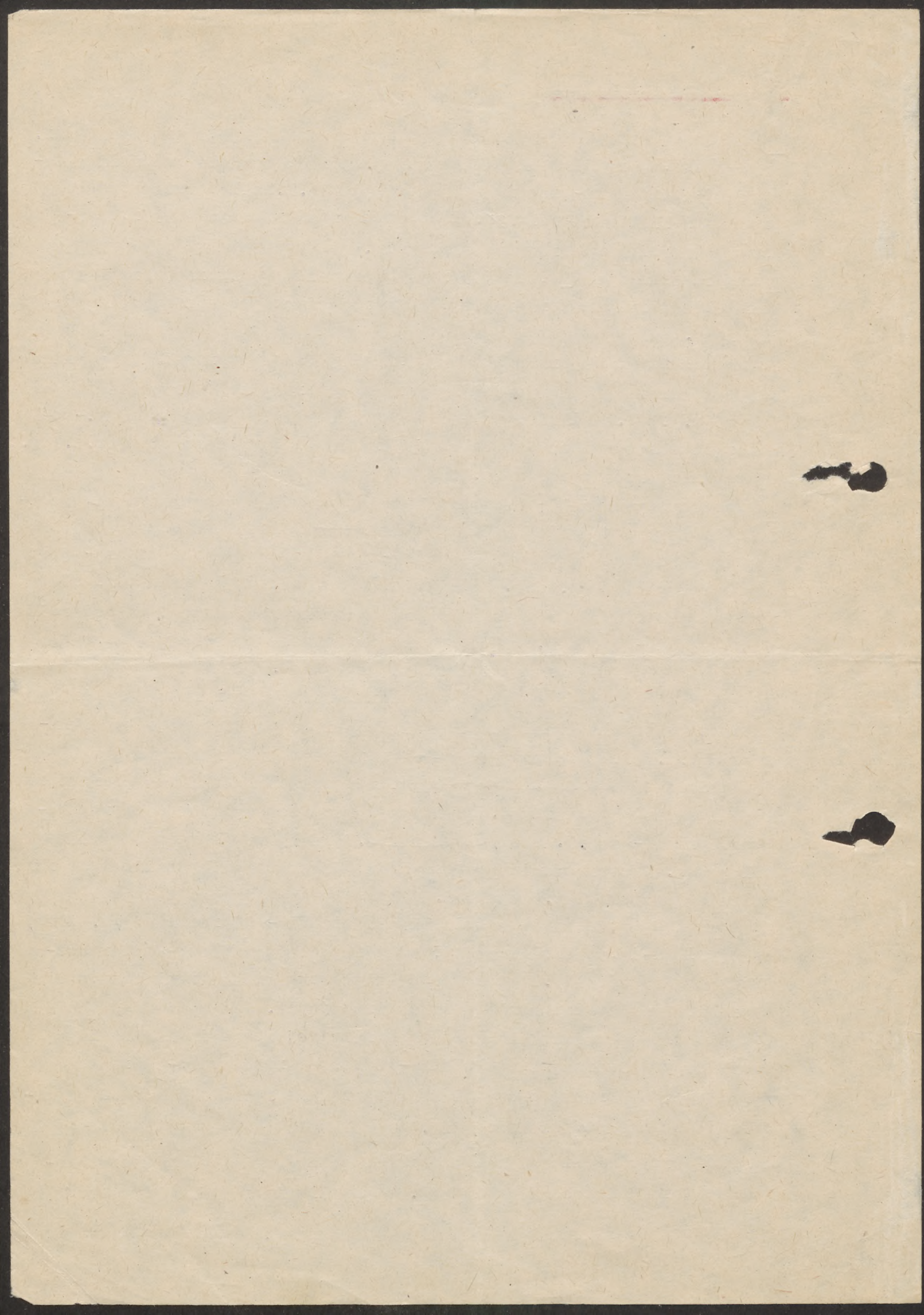
Tu natychmiast, po jeszcze w październiku 1939, nawiązuje konspiracyjne kontakty z towarzyszami broni, należącymi do powstałego Koła Rękowego 6 p.p. Leg. Początkowo ~~pracuje~~ ^{pracuje} zarobkowo przy robotach drogowych, a od lipca 1940 ~~rozpoczyna pracę~~ na litewskich kolejach w charakterze technika grupy pomiarowej. Ten rodzaj pracy zadecydował o zaproponowaniu ^{mu} przez → rtm. T. Zana /óczesny ps. "Oleś" / współpracy w wywiadzie kolejowym. Po zwerbowaniu S do wywiadu, jego stałym łącznikiem do rtm. "Olesia" został plut. Czepukojć.

Rownocześnie włącza się w działalność siatki → "Garnizonu" /m. Wilna/ w Rejonie 2-im, w Dzielnicy "D", w której dowódcą jest → Dziarmaga-Działyński /"Józef"/. Do zadań S należy; szkolenie strzeleckie, nauka o broni, łączności i służbach konspiracyjnych.

Trzeci nurt jego działalności konspiracyjnej stanowią kontakty z drużynowym "Czarnej Trzynastki" → Józefem Grzesiakiem-Czarnym /"Kmita"/, w okresie okupacji komendantem Szarych Szeregów i jednocześnie komendantem Dzielnicy "D".

Ta trójtorowość działalności na rzecz podziemnego państwa trwa konsekwentnie w latach 1942 i 1943. W tym okresie realizuje około 10 kontaktów "zagranicznych" siatki WD w Rydze. →

Janusz

w Rejonie 2-im pełni funkcje liniowe jako dowódca 1 kompanii, a przez okres paru miesięcy także p.o. dowódcy batalionu.

W konsekwencji zdekonspirowania przez kontrwywiad niemiecki siatki "WD" w Rydze i wynikłego stąd zagrożenia dla ^{wtedy} ^{niektórzy} kilku osób, w tym dla ~~S~~ a także w związku z likwidacją w tym czasie przez gestapo siatki konspiracyjnej, która jak później okazało należała do → Korpusu Obrońców Polski /KOP/, zostaje powołany do życia oddział partyzancki, ^{lektors} komendantem oddziału wyznaczono → por.br.panc. Gracjana Fróga /"Szczerbca"/, a zastępcą ^{on} S. Bierze ^{wdział} w pierwszych potyczkach stoczonych przez tę, późniejszą III Brygadę wileńską AK /~~6~~/ dubniki, → Worniany/, a z końcem grudnia 1943 zostaje odkomenderowany do dyspozycji → mjr. Kazimierza Radzikowskiego /"Łąbek"/ szefa Kedywu Okręgu. Wraz z autorem projektu powołania nowego oddziału partyzanckiego → ppor.cw. Anatolem Rymaszczyńskim /"Andrzej"/ pomocnikiem szefa Kedywu, organizuje → ^{oddział partyzancki} GP "Błyskawica". Następnie, jest jednym z paru wykonawców rozkazu komendanta okręgu "Wilka", by w rocznicę imienin Marszałka Polski J. Piłsudskiego utworzyć 6 Dyspozycyjną Brygadę AK. W dniu 19 marca 1944 w wyniku fuzji dwóch oddziałów → Adama Boryczki /"Brona"; "Tońko"/ oraz "Błyskawicy" pod dowództwem → ppor. Piotra Jaruśca /"Piotr"/, sformowana została 6 Brygada AK. Na dowódcę brygady wyznaczony został → mjr.cw. Franciszek Koprowski /"Konar"/ zaś adiutantem Brygady został S. Uczestniczy we wszystkich ^{mi} działaniach i walkach brygady do dnia 17. lipca 1944 t.j. aresztowania dowódców AK przez NKWD /m.in. walki atak na → worniany, ^{walki} w Koniawie z batalionem Litauische Sonderverbände zwany ^{on} potocznie "plechaviciusami", likwidacja strażnic granicznych → Kaszety i → Rudni/

18 lipca 1944 w → Puszczy Rudnickiej, po zwolnieniu żołnierzy AK z przysięgi przez ppłk. Zygmunta T. Blumskiego /"strychański"/ S wraz z grupą około 250 żołnierzy 6 Brygady i ok. 1500 z innych oddziałów, pod ogólnym dowództwem → mjr. Macieja Kalenkiewicza /"kotwicz"/ oraz → mjr. Czesława Dębickiego /"Jarema"/, usiłuje bezskutecznie przedostać się przez linię frontu na Niemni.

^{Wrocia} ^{wc} Przedostaje się z grupą 16-tu żołnierzy brygady do Wilna i tu nawiązuje kontakt z nowym komendantem okręgu → mjr. dypl. Antonim Olechnowiczem /"Ponorecki"/, który rozkazuje mu podjęcie szeregu działań organizacyjnych, mających na celu przystosowanie ocalałych żołnierzy i działaczy AK do nowej sytuacji, jaka wytworzyła się na wileńszczyźnie po rozpoczęciu się 3-j okupacji sowieckiej, na tej ziemi. W trakcie wypełniania zleconych mu zadań 3 września 1944 zostaje ciężko ranny w nogę.

W kwietniu 1945 przyjeżdża do Bydgoszczy, gdzie podejmuje pracę zawodową w DOKP i nawiązuje kontakty konspiracyjne z licznymi towarzyszami broni, którzy znaleźli się w tym mieście.

Janusz

[Handwritten signature]

